

## TARİKAT PİRLERİ VE TARİKATLERİ: KÂDİRİLİK VE KÂDİRİYYE (2)

(...dünden devam)

Bunlardan Abdu'l-Vahhâb, babasının makamına geçmiştir. Bunu oğlu Abdu's-Selâm (öl. 548-611=1153-1215) ve onu da amcası Abdu'r-Raz-zâk'ın oğlu Ebû Sâlih Nasr (564-633=1168-1236) izlemiştir.

Halîfe Nâsır döneminde Abdu'l-Kadir âilesi, bir aralık geçici olarak Bağ-dât'tan sürülmüştür. Bağdat'ın Moğollar tarafından istilâsı sırasında Abdu'l-Kadir âilesinden bazıları şehîd düşmüştür. Fakat bu tarî-katın merkezi kısa bir ara dışında hep Bağdat olmuştur (D. S. MAR-GOLIOUTH, İslâm Ansiklopedisi, Abdu'l-Kadir maddesi: 1/80-82).

B) Tarîkat silsilesi Hz. Alî'ye çıkan tarîkatlardan olan Kadirîlikte açık zikir yöntemi benimsenmiştir. Kadirî Tarikatında zikir şu tertibe göre yapılır: Önce üç kere Fâtiha Sûresi, sonra Bakara Sûresi'nin 'Ulâike humu'l-muflihûn'a kadar olan ilk âyetleri, Âyete'l-kürsî ve âmene'r-resûlû okunur ve ardından üç kere 'Hasbunallahu ve ni'me'l-vekîl ni'me'l-mevlâ ve ni'me'n-nasîr' dendikten sonra üç kere Elem Neşrah (İnşirâh) ve İhlâs sureleri, birer kere de Muavvizeteyn ve Fatiha sureleri okunur ve salavat-ı şerîfe getirilir. Bundan sonra ayakta ve sesli olarak 166'şar kere Kelime-i Tevhîd ve Lafza-i Celâl zikredilir.

Zikir, daha çok toplu halde yapılır. Müritler, şeyhin çevresinde halkalanır ve ellerini birbirlerinin omuzlarına koyarlar. Genellikle "Hû" diyerek zikrederken gözlerini kapayıp başlarını iki yana sallarlar. Bu hareket, kelime-i tevhîdi simgeler. Kadirîler, ayrıca biri sabah namazından sonra, diğeri de günün herhangi bir saatinde olmak üzere iki kez duâ ederler.

Daha sonra üç kere Fatiha ve ardından "İnnallahe ve melâiketehû yusallûne alâ'n-nebiyyi..." okunur ve peşinden salavât getirilir ve şeyhin duâsıyla zikir sona erer." Kadirîye zikri sesli olup oturarak, ayakta, sallanarak ve dönerek yapılır (Selçuk Eraydın, Tasavvuf ve Tarikatlar, s. 280; Prof. Dr. Osman Türer, İst. 1995; Anahatlarıyla Tasavvuf Tarihi, s. 173).

Zikir ilerleyip de dervîşler cezbe (İlâhî bir coşkuyla dervîşin kendinden geçmesi) haline gelince, vücutlarının herhangi bir yerine şiş saplama, kızgın fırına dalma, ateşi ellerine alma gibi hünerler de yaparlar. Bu tür hareketlere “Burhân gösterme” denilir.

Fas’tan Endenozya’ya uzanan çok geniş bir coğrafyada oldukça yaygın olan Kadirîliğin başlıca kollarına biraz önce işaret etmiştik

*(devamı yarın..)*